

1 of 1 DOCUMENT

Provinciale Zeeuwse Courant

28 september 2013 zaterdag
Zeeuws-Vlaanderen

Toponderwijs kan motor economie zijn - te gast

SECTION: 30MENINGEN

LENGTH: 1089 woorden

Op een zonnige augustusmiddag zat ik met juf Teunie Flikweert in de basisschool in Geersdijk. Een schooltje dat, met 31 leerlingen waarvan één in groep acht, de Onderwijsraad ongetwijfeld een doorn in het oog is. Tegelijkertijd deed de hele sfeer - de moeder die even binnenliep, het kleine groepje samen aan het tekenen, het dorp om de school heen - mij denken aan de prachtige film *Être en Avoir*. Een onverwachte kaskraker omdat het veel kijkers deed denken aan hun droomschool: een meester met genoeg tijd en aandacht voor iedereen, ook voor het meisje dat anders zeker op het 'speciaal onderwijs' had gezeten. School zoals school moet zijn.

Eenzelfde gevoel bekruipt mij vaak als ik door de gangen van het oude Stadhuis in Middelburg loop. Pianomuziek uit de ene klas, college wiskunde ernaast, verderop studenten druk aan een gezamenlijke opdracht en de geschiedenisleraar die nog uitgebreid met twee studenten napraat. Het doet denken aan de sfeer in het boek *Stoner*, ook al zo'n publiekssucces. Kleinschalig, met ruimte voor persoonlijke aandacht en tijd voor echte gesprekken. Ver van het Haagse ideaal van samenvoegen, schaal vergroten en output meten. De universiteit zoals de universiteit moet zijn.

In dit droomonderwijs ligt een unieke kans voor Zeeland. Waar krimp en kleinschaligheid snel als bedreiging gelden, kunnen zij hier juist een kracht zijn. Geen betere investering in de Zeeuwse economie, zo zou ik willen betogen, dan die in excellent onderwijs. Excellent onderwijs is daarbij dat onderwijs dat iedere leerling in staat stelt om zichzelf, en de omgeving, versted te doen staan. Of het nu op de basisschool, het vmbo, havovwo, in het speciaal, het beroeps- of het hoger onderwijs is: dat onderwijs dat van dubbeltjes kwartjes maakt. Excellentieonderwijs, overigens, is iets anders: onderwijs speciaal voor hoogbegaafden.

Nu wemelt het in Zeeland van de voorbeelden van excellent onderwijs. De Ds Pieter van Dijkeshoel, die onlangs als beste van Nederland uit het RTL-onderzoek naar cito-scores kwam. De Isaac Beeckman Academie, die alleen in Zeeland van de grond kon komen, waar ouders van heinde en verre hun kinderen naartoe sturen. Het Calvincollege, dat prijs na prijs in de wacht sleept. Het Reynaertcollege in Hulst, dat volgens de Elsevier de beste school van Nederland is. De HZ, die als University of Applied Sciences drie van de 17 nationale expertisecentra huisvest, en de tweede hogeschool van Nederland is. De laboratoriumopleiding en het CIOS van Scalda, nationaal erkend als topopleiding. De Roosevelt zelf.

Veel mensen denken dat wij excellentieonderwijs bieden, alleen aan de slimste studenten, maar het omgekeerde is waar. Wij mogen het label excellent dragen omdat wij studenten die met zessen en een berg motivatie binnenkomen vaak drie jaar later met achten richting Oxford uitzwaaien.

Dat investeren in excellent onderwijs een economische keuze is, ziet niet iedereen. Onderwijs geldt nog te vaak als 'spending department', en economie als iets met een schoorsteen erop. Toch is excellent onderwijs, bijvoorbeeld, dé manier om Zeeland nog aantrekkelijker te maken als vestigingsplaats. Denk aan creatieve hoogopgeleiden die overal zouden kunnen werken, en dan maar kiezen voor een huis aan het Veerse meer, met een geweldig schooltje op loopafstand. Of aan de jongeren die in China, Nepal en Afghanistan op het

vliegtuig stappen om hier aan de Roosevelt of de HZ te studeren. Zij brengen niet alleen verjonging, en creativiteit, maar ook veel geld terug in de economie.

Excellent hoger onderwijs is natuurlijk ook de manier om jongeren vast te houden voor Zeeland. Daarnaast is de kwaliteit van je denkkracht de beste indicator van je toekomstige economische ontwikkeling. Zoals Henk Pool van Dow het mooi zegt: "Zeeland zou van een doeprovincie een denkprovincie moeten worden."

Wat maakt onderwijs nu excellent? Belangrijker dan wat dan ook zijn de leerkrachten. Bij voorkeur academisch geschoold, die genoeg tijd en ruimte krijgen voor hun werk, en zich permanent kunnen bijscholen. Zij kunnen begeleid worden door experts op het gebied excellentie, zoals de hoogleraar onderwijsexcellentie die de Roosevelt binnenkort met hulp van het Delta Zeeland Fonds mag aanstellen.

Net zo belangrijk is internationalisering. Geen provincie verdient relatief zoveel geld in het buitenland als Zeeland. Het is bijzonder, en ook visionair, dat Zeeland het eerste Engelstalige vmbo had. Tweetalig onderwijs, projecten als de Inespo, internationale uitwisselingen, het Model European Parliament: zij maken van jonge Zeeuwen wereldburgers, die straks net zo goed kansen zien - en kunnen grijpen - in Beijing als op de Bevelanden.

Een derde aandachtspunt is inclusie. De krimp maakt dat, hier in Zeeland, scholen van verschillende denominaties wel samen moeten. Hier ligt ook een kans om elkaar echt te leren kennen. Een school is immers geen leerfabriek, maar een oefenplaats voor de samenleving. Juist ook op het gebied van inclusie van kinderen met een beperking ligt hier een traditie, en een kans. Als Zeeland zich écht richt op inclusief onderwijs, met extra middelen in plaats van de verkapte bezuiniging die het Passend Onderwijs nu is, dan doe je daarmee alle leerlingen een plezier.

Tot slot is breed onderwijs belangrijk. Filosoferen, muziek, de betatechniek, aandacht voor de natuur. Peter Sloterdijk hield ons al voor: de school moet een broedplek zijn voor de toekomstige samenleving, en geen afspiegeling van de huidige.

Dit alles kan niet zonder investeringen. Nog maar een filosoof erbij. Aristoteles zei al: 'excellentie is die deugd die draait om een voortdurende, bewuste poging om meerwaarde toe te voegen aan het zelf, de ander en de organisatie'. Zeeland is momenteel uniek gepositioneerd om de businesscase onderwijsexcellentie te maken.

Er gebeurt al veel, dat alleen versterking nodig heeft. Een academische opleiding voor leerkrachten bijvoorbeeld, en middelen om de beste jongeren hier een baan in het onderwijs te geven. Een goed plan om Europees geld aan te vragen voor echt inclusief onderwijs, en voor onderwijsexcellentie. Wij hebben als enige provincie in Nederland een echte onderwijsautoriteit, met alle middelen om ons op dit gebied vooruit te helpen. Zodat, als er weer eens een film over een droomschool gemaakt moet worden, de filmploeg in alle hoeken van Zeeland terecht kan.

Dit is een verkorte versie van de Noord-Bevelandlezing, die prof. **Barbara Oomen** vrijdag 27 september hield in het dorps huis in Kortgene.
door **Barbara Oomen**

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: PZ

SUBJECT: Education & Training (88%); Colleges & Universities (84%); Teaching & Teachers (83%)

LOAD-DATE: 28 September 2013